

IN MEMORIAM

Prof. dr. Velimir Laznibat rođen je 17. veljače 1931. god. u građanskoj obitelji u Makarskoj; pučku je školu pohađao u Metkoviću, a klasičnu gimnaziju u Dubrovniku kao najbolji đak te škole. Filozofski je fakultet pohađao u Zagrebu, studijsku grupu hrvatski jezik i književnost. Kod čuvenoga profesora Ljudevita Jonkea, koji je isticao Laznibatovu nadarenost, discipliniranost i ljubav prema jeziku, kao uzoran student diplomirao je odličnim uspjehom.

Tražio je posao najprije u Dubrovniku, a zatim i drugdje po Hrvatskoj, ali je svugdje odbijan vjerojatno zbog političke proskribiranosti njegove obitelji, posebice zbog političke stigmatiziranosti suprugine obitelji. Naime, otac njegove supruge Kate stradao je u egzekuciji skupine uglednih Dubrovčana koje su poubijale „demokratske partizanske narodne vlasti“ na otočiću Daksi 1945. godine.

Onemogućen u zaposlenju od agitpropovskih inženjera duša u Hrvatskoj, nakon ustrajna traženja dobiva posao u Livnu gdje predaje u gimnaziji i ekonomskoj školi. Boraveći u Livnu i uživajući ugled uzorna profesora, susretljiva kolege i časna gospodina, stekao je iskrena prijateljstva u gradu i cijelome livanjskom kraju, poglavito među intelektualcima od kojih se prema njegovu svjedočenju posebice pamti ono sa slikarom Gabrijelom Jurkićem – osobito po dirljivim razgovorima u Franjevačkome samostanu na Gorici u Livnu.

U Mostar dolazi 1964. godine za profesora u Učiteljskoj školi, zapažen i ocijenjen kao izvrstan profesor i pedagog; tu ostaje neko vrijeme te ide na Pedagošku akademiju, imenovan u zvanje docenta. Zbog administrativno-pravnih razloga mora žurno magistrirati, pa kako te godine nije bilo upisa na adekvatan poslijediplomski studij u Zagrebu i Sarajevu, on upisuje magistarski studij u Beogradu. Magistrirao je 1974. godine s temom *Jezik dubrovačkih testamenata 17. stoljeća*. Za svoj magistarski rad kao izvrstan znanstveni filološki prinos dobio je I. oktobarsku nagradu grada Beograda što mu je širom otvorilo vrata beogradskih visokoškolskih i znanstvenih ustanova, a na čemu se on zahvaljuje i unatoč svim ponudama vraća u Mostar koji mu se već od mladosti iznimno dopadao pa je znao reći kako je Mostar za njega rajski vrt, a Hercegovina raj zemaljski.

Doktorirao je u Zadru 1996. godine s temom *Govor Dubrovnika u 17. i 18. stoljeću*, odličnim uspjehom, a što je popraćeno biranim riječima iz ocjene akademika Dalibora Brozovića, njegova mentora.

Pored nastavnoga rada na Pedagoškoj akademiji, bio je i dekan u dva mandata, a osnutkom Pedagoškoga fakulteta predaje niz kroatističkih kolegija iz područja jezikoslovlja. (Posebno se sjećam njegova optimizma za boravka u Neumu kad nas je sve hrabrio u danima rata zbog kojega smo se i našli u izbjeglištvu s našim studentima.)

Zagovornik je i pokretač Studija novinarstva, a od samoga utemeljenja Centra za studij novinarstva pri Sveučilištu u Mostaru, on mu je bio voditelj. Prelaskom toga studija u okvir Pedagoškoga fakulteta, kad sam bio dekan, prof. Laznibat bio je prodekan za znanost i vodio Novinarstvo.

Objavio je niz stručnih i znanstvenih radova među kojima su i knjige:

- *Govor Dubrovnika u 17. i 18. stoljeću*, Mostar, 1996.
- *Učimo hrvatski* (jezični savjeti), više izdanja i
- *Retorika* (sveučilišni udžbenik), Mostar, 2000.

Osim znanstveno-nastavnoga i uopće pedagoškoga rada, bio je angažiran u nakladništvu Prve književne komune iz Mostara, kao lektor u mostarskome kazalištu, a bio je predan radu u Matici hrvatskoj, RTV-u Sarajevo, i osobito, kao prvi glavni i odgovorni urednik *Mostariensie*, prvoga časopisa humanističkih znanosti Sveučilišta u Mostaru.

Uz sve to Laznibat je lektorirao brojne knjige, časopise, TV emisije i radioemisije kao i brojne kazališne komade.

Mjeren mjerilom svoga životnog prinosa profesor Laznibat najviše je dao poučavajući i sam učeći hrvatski jezik istinski mu odan, zanesen ljepotom i osviješten važnošću hrvatskoga jezika te posve poistovjećen s njim u svome životnom poslanju. Znao je i poučavao je kako je hrvatski jezik jedan od starijih europskih jezika koji je u svome podizanju, kultiviranju i normiranju stasao po utjecaju latinskoga i grčkoga, davno normiranih jezika, te rastao uz druge razvijene jezike i sam postao klasično lijep. Ali, vazda izvoran i samosvojan, uzdignut je nad ponorom nacionalnoga hropca, muke i lutanja pokazujući nam siguran put i dostojanstveno putovanje.

Na svojedobne izjave o zajedničkome standardnom jeziku u BiH Laznibat će reći: „Hrvati imaju povijesno pravo na konstitutivnost, a time i na svoj nacionalni jezik ... svoj jezik već imamo, samo ga treba razvijati, njegovati i na njemu ostvarivati djela koja mogu i mnoge druge a dobronamjerne, oduševiti i kao primjer im poslužiti. Prema tome, niti treba neki standardni jezik preuzimati niti nam treba neki ‘zajednički’

standardni jezik graditi. Mi ga imamo, pozdravljam to što ga i netko drugi ima i odobravamo što ga neki treći tek izgrađuju – jer to je, ipak, proces i dug je ako će rezultat biti djelotvoran ... Kakav će biti standardni jezik Hrvata u BiH nije, za nas, nikakva jezikoslovna dvojba! Jedan je i jedinstven jezik za sve Hrvate“ (*Horizont*, hrvatski neovisni tjednik, Mostar, 12. prosinca 1997., br. 51, str. 22. i 23, intervju). A zatim: „... jezična je politika istinito i potrebno nastojanje da se jezik kao fenomen sporazumijevanja i kulture podigne na pijedestal služenja svom narodu, da mu to bude časna uloga i svrha i da se, pritom, stalno skrbi o njegovoj pravilnosti u ukupnom ustroju u svim sustavima, u leksiku i njegovoj čistoći, u gramatikalnoj normativnosti, u pravogovoru i pravopisu – jednom riječju u svim jezičnim pojavama i elementima, od glasa i fonema, preko riječi i rečenice, do govora, teksta i konteksta; u svemu što jezik znači i čemu služi“ („Jezik je živ organizam“, *Učimo hrvatski*, Mostar, str. 47).

Uvažen profesor hrvatskoga jezika, dostojan važnosti svojih prinosa, a nošen istinskim humanizmom, Laznibat je stalno dokazivao, potvrđivao i živio onu Matoševu krilaticu: „Postati čovjek ljepše je i slavnije, nego postati kralj“ (SD, XVIII, str. 30).

Čovjeka u ostvarivanju čovječnosti niječe ili potvrđuje njegov rad i ljubav za dobro, za „čiju se ljubav odvažila zemlja na ... žrtve“, kako reče davno jedan naš književni značajnik, pa stoga sve što se događa jeziku – riječi – čovjekovoj biti, upućuje na presudnu odgovornost zemlji i narodu:

*Jer, Hrvatska nije zemlja, kamen, voda,
Hrvatska je riječ koju naučih od majke
i ono u riječi mnogo dublje od riječi;
i ono dublje s Hrvatskom me veže.*

D. Ivanišević, *Hrvatska*

Dragi kolega, dragi prijatelju Velimire, zahvalni na tvome radu i postignućima i tvojoj ljubavi za hrvatsku riječ – laka ti ova zemlja. Pokoj ti vječni.

Šimun Musa

